

**U 26/2023 vp**

**Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi ylimääraisten lähdeverojen nopeampi ja turvallisempi alentaminen**

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle Euroopan komission 19 päivänä kesäkuuta 2023 tekemä ehdotus neuvoston direktiiviksi ylimääraisten lähdeverojen nopeampi ja turvallisempi alentaminen, COM(2023) 324 final, ja ehdotuksesta laadittu muistio.

Helsingissä 3.8.2023

Valtiovarainministeri Riikka Purra

Neuvotteleva virkamies Harri Joiniemi

**EHDOTUS NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI YLIMÄÄRÄISTEN LÄHDEVEROJEN NOPEAMPI JA TURVALLISEMPI ALENTAMINEN****1 Ehdotuksen tausta ja tavoitteet**

Euroopan komissio antoi 19.6.2023 ehdotuksen neuvoston direktiiviksi ylimääraisten lähdeverojen nopeammasta ja turvallisemmasta alentamisesta (COM(2023) 324), jäljempänä *FASTER-direktiivi*.

FASTER-direktiivillä on tarkoitus ottaa käyttöön EU:ssa yhtenäinen menettely rajat ylittävistä sijoituksista saatujen osinko- ja korkotulojen verosopimusetuuksien saamiseksi aiempaa nopeammin, tehokkaammin ja edullisemmin. Lisäksi ehdotetun raportointijärjestelmän pitäisi vähentää veropetosten ja väärinkäytösten riskiä.

Euroopan unionin (EU) poliittisia painopisteitä on oikeudenmukaisen verotuksen varmistaminen sisämarkkinoilla sekä pääomamarkkinaunionin (CMU) hyvän toiminnan varmistaminen. Sen takia on tärkeää poistaa rajat ylittävien investointien esteet sekä torjua veropetoksia ja väärinkäytöksiä. Tällaisia esteitä ovat esimerkiksi tehottomat ja suhteettoman raskaat menettelyt, joilla lähdevaltio myöntää ulkomaisille sijoittajille julkisesti kaupankäynnin kohteena olevista osakkeista tai joukkovelkakirjoista saatujen osinkojen tai korkojen alemman verosopimuksen mukaisen verokannan.

Ehdotus perustuu aiempiin asiaan liittyviin toimiin EU:ssa ja kansainvälisellä tasolla, kuten komission vuonna 2009 antamaan suositukseen lähdeveromenettelyjen yksinkertaistamisesta ja OECD:n Treaty Relief and Compliance Enhancement (TRACE) malliin. Komission ehdotus on myös saanut hyvin paljon vaikutteita Suomessa sovellettavasta TRACE-mallista. Komissio on käynyt useita keskusteluja valtiovarainministeriön ja Verohallinnon virkamiesten kanssa ja Suomen mallia on esitelty heille useaan otteeseen. Suomen mallia sekä sen soveltamisesta saatua kokemusta on myös esitelty komission asiantuntija työryhmässä.

Tällä hetkellä jäsenvaltioiden kykyä ehkäistä ja torjua mahdollisia petoksia tai väärinkäytöksiä haittaa sijoittajia koskevien luotettavien ja oikea-aikaisten tietojen yleinen puute sekä tiedon hajanaisuus. Sen vuoksi on tarpeen luoda yhteiset säännöt rajat ylittävien arvopaperisijoitusten lähdeveropetosten tai väärinkäytösten estämiseksi. Ehdotuksella pyritään lähentämään EU:ssa sovellettavia erilaisia huojennusmenettelyjä ja samalla varmistamaan läpinäkyvyys. Samalla mahdollistetaan myös se, että jäsenvaltiot, arvopaperien liikkeeseenlaskijat, veroagentit ja muut toimijat voivat tunnistaa sijoittajat. Tätä varten ehdotus perustuu automatisoituihin menettelyihin, kuten verotuksellista asuinpaikkaa koskevan todistuksen digitalisointiin. Tällaisen mallin tulisi myös olla riittävän joustava, jotta siinä voidaan asianmukaisesti ottaa huomioon eri jäsenvaltioissa sovellettavat erilaiset järjestelmät, samalla kun varmistetaan järjestelmien suurempi lähentyminen ja tarjotaan välineitä veropetosten, veronkierron ja veron kiertämisen riskien estämiseksi.

**2 Ehdotuksen perustelut ja pääasiallinen sisältö****2.1 Ehdotuksen perustelut**

Sijoittajat ovat yleensä rajat ylittävissä tilanteissa velvollisia maksamaan veroa arvopapereista saamistaan tuloista kahteen valtioon. Ensiksi vero voidaan periä arvopapereiden liikkeeseenlaskijan asuinvaltiossa arvopaperien bruttotuloista pidätettävänä lähdeverona. Toiseksi sijoittaja joutuu yleensä maksamaan samasta tulosta tuloveroa asuinvaltiossaan.

Tämän kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi valtiot tekevät verosopimuksia, joissa ne sopivat verotusoikeuden jakamisesta lähde- ja asuinvaltion välillä. Näiden sopimusten mukaan ulkomailla asuvat sijoittajat voivat olla oikeutettuja alhaisempaan lähdeveroprosenttiin tai vapautukseen tulon lähdevaltiossa. Verosopimusten lisäksi valtiolla voi olla kansallisessa lainsäädännössään normaalista alempia verokantoja, joita voidaan soveltaa tiettyihin ulkomailla asuviin sijoittajiin. Verovelvollinen voi saada edukseen verosopimuksen tai kansallisen lainsäädännön mukaisen alemman verokannan joko tuloa maksettaessa (sopimusetuudet tuloa maksettaessa) tai hakemalla verohallinnolta lähdeveron palautusta (palautusmenettely).

Jäsenvaltioiden soveltamat menettelyt, joilla ne antavat ulkomailla asuville sijoittajille mahdollisuuden hyötyä verosopimuksista tai lähdevaltion lainsäädännöstä, ovat usein raskaita, kalliita ja aikaa vieviä. Lisäksi menettelyt vaihtelevat huomattavasti eri valtioissa. Niissä vaadittavat asiakirjat ja muut selvitykset vaihtelevat myös eri valtioissa.

Vaadittavista selvityksistä huolimatta nämä menettelyt ovat kuitenkin alttiita veropetoksille ja väärinkäytöksille. Ne ovat osoittautuneet riittämättömäksi estämään veropetosten ja veronkierroksen riskejä, kuten julkisuudessaakin esillä olleet niin sanotut Cum/Ex- ja Cum/Cum-skandaalit osoittavat. Ehdotuksella pyritään tehostamaan EU:n jäsenvaltioissa noudatettavia lähdeveromenettelyjä ja samalla vahvistamaan niitä veropetosten ja väärinkäytösten varalta.

Näiden menettelyjen riskialttius johtuu siitä, että verohallintojen käytettävissä ei ole riittäviä tietoja sijoittajasta eikä sijoituksen taustalla olevista tekijöistä, mikä johtuu sijoitusten hallintarekisteröinnistä ja säilytysketjun läpinäkyvyydestä. Sijoittajan antamien tietojen luotettavuutta ja tuloon mahdollisesti liittyviä taustalla olevia rahoitusjärjestelyjä ei voida massamenettelyssä selvittää riittävän huolella.

Arvopaperien sijoitustoiminta on luonteeltaan kansainvälistä ja pääomat liikkuvat rajojen yli sekä EU:ssa että sen ulkopuolella. Arvopaperien moniportaisen hallinnan keskeinen elementti on sijoitusvarallisuuden hallinnointi valtioiden rajojen yli säilyttäjien avulla. Jos kaikkialla olisi käytössä ainoastaan arvopaperien suora hallinta, sijoittaja joutuisi avaamaan arvopaperitilin kaikissa niissä arvopaperikeskuksissa, joissa liikkeeseen laskettuihin arvopapereihin hän haluaa sijoittaa. Lisäksi hän voisi käyttää arvopapereiden säilytykseen vain sellaista säilyttäjää, joka on osapuolena edellä mainitussa arvopaperikeskuksessa. Kun käytössä on hallintarekisteröinti, sijoittaja voi hyödyntää omaa säilyttäjäpankkiaan, joka voi puolestaan oman säilytysketjunsä kautta ohjata sijoituksen mihin tahansa. Näin sijoittaja voi omistaa ja hallinnoida arvopapereita ympäri maailmaa käyttäen yhtä säilyttäjää. Arvopaperikaupankäynnin ketju muodostuu arvopaperin liikkeeseen laskeneesta liikkeeseenlaskijasta, markkinapaikasta, sijoittajasta ja tämän mahdollisesti käyttämästä arvopaperinvälittäjästä, arvopaperikaupan selvityksen osapuolista ja arvopaperin säilytyksestä.

Sijoittaja antaa arvopaperinsa säilyttäjän säilytettäväksi, jolloin säilyttäjä voi käyttää joitakin sijoittajalle kuuluvia oikeuksia. Säilyttäjiä voivat olla esimerkiksi luottolaitokset, sijoituspalveluyritykset ja arvopaperikeskukset. Säilyttäjä voi antaa arvopaperit edelleen säilytettäväksi niin sanotulle alisäilyttäjälle, jolloin säilyttäjiä on ketjussa useita (niin sanottu arvopaperien moniportainen säilytys). Hallintarekisteröinti eli arvo-osuuden kirjaaminen hallintarekisteröinnin hoitajan nimiin omistajan sijaan arvo-osuusjärjestelmään on arvopaperien moniportaista hallintaa.

Lähdeveron palautushakemuksen jättämiseen liittyvät menettelyt sisältävät yleensä seuraavat vaiheet ja vaatimukset: verovelvollisen (eli tulon saajan) on todistettava asuvansa siinä valtiossa, jonka kanssa lähdevaltio on tehnyt verosopimuksen. Tätä varten verovelvollisen on pyydettävä asuinvaltionsa verohallinnolta todistus asuinpaikasta. Lisäksi lähdeverovelvollisen on toimitettava muita asiakirjoja ja selvityksiä lähdevaltiosta riippuen. Vaikka lähdejäsenvaltiot vaativat EU:ssa tyypillisesti todisteita siitä, että veronmaksaja on sen arvopaperin omistaja, johon tulo perustuu, ne voivat vaatia myös maksuketjuun liittyviä asiakirjoja tai erityisiä pankkien todistuksia peritystä verosta ennen alennetun verokannan soveltamista ja ylimenevän lähdeveron palautusta. Viimeaikaisten ja erittäin merkittävien monimutkaisten petostapausten vuoksi jotkin jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön tai ovat ottamassa käyttöön entistä tiukempia asiakirjoja koskevia vaatimuksia osana menettelyjään.

Yksi ilmeisimmistä veron väärinkäytön muodoista ovat tilanteet, joissa veronmaksajat, joilla ei ole oikeutta alhaisempaan lähdeveroon, tekevät muita osakekauppaan liittyviä liiketoimia (esim. arvopapereiden lainaus tai myynti ja osto takaisin) sellaisten tahojen kanssa, joilla olisi oikeus alennettuihin verokantoihin joko verosopimuksen tai erityisasemansa perusteella, edellyttäen, että he olisivat arvopaperin tosiasiallisia omistajia (Beneficial Owner). Näissä näennäisliiketoimissa osapuolet poistavat markkinariskin ja jakavat maksamatta jääneestä verosta saadun hyödyn keskenään. Tämän tyyppinen väärinkäyttö tunnetaan nimellä osinkoarbitraasi tai Cum/Cum. Cum/Cum tarkoittaa toimenpiteitä, jotka kohdistuvat osinko-oikeuden sisältäviin osakkeisiin. Tällaisia ovat esimerkiksi osakelainaus tai myynti takaisinosto-oikeudella.

Toinen väärinkäytöksen muoto on Cum/Ex -järjestelmät, jotka liittyvät lähdeveron palautushakemusten käyttämiseen. Cum/Ex tarkoittaa osakkeita ilman osinko-oikeutta eli osingon irtoamisen jälkeistä tilannetta. Tyypillisesti Cum/Ex järjestely tapahtuu osakkeiden lyhyeksi myynnillä tarkoituksellisesti osingonjakopäivän ympärillä, millä pyritään luomaan epäselvä tilanne arvopapereiden taloudellisen ja laillisen omistajan välille, mikä mahdollistaa sen, että molemmille osapuolille annetaan todistus peritystä lähdeverosta. Näin molemmat osapuolet voivat hakea lähdeveron palautusta yhdestä ja samasta osinkotulosta peritystä lähdeverosta, vaikka lähdeveroa on peritty vain kertaalleen.

Nykyinen tilanne haittaa ja vähentää rajat ylittäviä investointeja EU:ssa, erityisesti yksityissijoittajien sijoituksia. Äskettäin tehdyssä tutkimuksessa<sup>1</sup> lähes 70 prosenttia yksityissijoittajista, jotka olisivat oikeutettuja alennettuun lähdeveroon, eivät vaatineet sitä. Pääasiallisina syinä mainittiin prosessin pitkäkestoisuus sekä kalliit ja liian monimutkaiset menettelyt. Tästä syystä 31 prosenttia heistä päätti myydä ulkomaiset Euroopan unionin alueella liikkeeseen lasketut osakkeensa. Tämä tilanne on lähtökohtaisesti vastoin pääomamarkkinaunionin (CMU) tavoitteita sekä 24.5.2023 hyväksyttyä vähittäissijoituspakettia<sup>2</sup> ja se heikentää EU:n markkinoiden kilpailukykyä kokonaisuudessaan. Sen lisäksi, että jatkuva petosten tai väärinkäytösten riski vie huomattavia resursseja verohallinnoilta, se vaikuttaa negatiivisesti myös verotuloihin ja viime kädessä verotuksen oikeudenmukaisuuteen.

Euroopan komissio ja kansainväliset järjestöt ovat analysoineet lähdeveromenettelyjen tehottomuutta ja yrittäneet puuttua petosten ja väärinkäytösten riskeihin jo vuosikymmeniä. Komissio antoi vuonna 2009 jäsenvaltioille suosituksen lähdeveromenettelyjen yksinkertaistamisesta<sup>3</sup>.

---

<sup>1</sup> Withholding tax on dividends, survey for investors in the European Union, Better Finance, March 2023.

<sup>2</sup> [https://finance.ec.europa.eu/publications/retail-investment-package\\_en](https://finance.ec.europa.eu/publications/retail-investment-package_en)

<sup>3</sup> Commission Recommendation of 19 October 2009 on withholding tax relief procedures (OJ L 279, 24.10.2009, p. 8–11).

Vuonna 2017 komissio julkaisi suosituksen<sup>4</sup> lähdeveroa koskevista käytännösäännöistä, jotka edellyttivät jäsenvaltioiden vapaaehtoista sitoutumista. Kansainvälisellä tasolla OECD hyväksyi vuonna 2013 TRACE-mallin<sup>5</sup>, jonka tarkoituksena oli myös puuttua lähdeveromenettelyjen tehottomuuteen.

Vaikka nämä EU:n ja kansainvälisellä tasolla tehdyt toimet johtivat jonkin verran parannuksiin, hankalat lähdeveromenettelyt eivät edelleenkään rohkaise erityisesti yksityissijoittajia rajat ylittäviin sijoituksiin. Ne ovat edelleen este hyvin toimiville EU:n pääomamarkkinoille sekä alttiita petoksille ja väärinkäytöksille. Lähdeveromenettelyjen kokonaiskustannusten arvioidaan olevan 6,62 miljardia euroa<sup>6</sup>.

Näistä syistä komissio ilmoitti vuonna 2020 lähdeveromenettelyn lainsäädäntöaloitteesta sekä tiedonannossaan oikeudenmukaista ja yksinkertaista verotusta koskevassa toimintasuunnitelmassa elpymisstrategian tueksi<sup>7</sup> että toimintasuunnitelmassa pääomamarkkinaunioni ihmisille ja yrityksille<sup>8</sup>. Maaliskuussa 2022 Euroopan parlamentti suhtautui myönteisesti oikeudenmukaista ja yksinkertaista verotusta koskevaan toimintasuunnitelmaan ja kannatti sen perusteellista täytäntöönpanoa<sup>9</sup>. Lisäksi Euroopan parlamentti suhtautui erittäin myönteisesti komission aikomukseen antaa ehdotus yhteisen ja standardoidun lähdeverojärjestelmän perustamisesta sekä mekanismeja tietojenvaihtoa ja yhteistyötä varten jäsenvaltioiden verohallintojen välillä<sup>10</sup>. Pääomamarkkinaunionia koskevasta toimintasuunnitelmasta vuonna 2020 päätettäessä Euroopan parlamentti korosti tarvetta vähentää rajat ylittävien sijoitusten veroesteitä, mukaan lukien menettelyt rajat ylittävien hyvitysten saamiseksi sijoittajille, erityisesti yksityissijoittajille.<sup>11</sup>

Komission ehdotuksella on kaksi tavoitetta: toisaalta tukea CMU:n toimivuutta helpottamalla rajat ylittäviä investointeja sekä varmistaa oikeudenmukainen verotus estämällä veropetoksia ja väärinkäyttöä.

---

<sup>4</sup> European Commission (2017), Code of conduct on withholding tax, Directorate-General Taxation and Customs Union, [https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2017-12/code\\_of\\_conduct\\_on\\_withholding\\_tax.pdf](https://taxation-customs.ec.europa.eu/system/files/2017-12/code_of_conduct_on_withholding_tax.pdf).

<sup>5</sup> OECD (2013), TRACE implementation package for the adoption of the authorised intermediary system: A standardised system for effective withholding tax relief procedures for cross-border portfolio income (<https://www.oecd.org/ctp/exchange-of-tax-information/treatyreliefandcomplianceenhancementtrace.htm>).

<sup>6</sup> Katso tämän ehdotuksen liitteenä oleva vaikutusanalyysi.

<sup>7</sup> Communication From The Commission To The European Parliament And The Council An Action Plan For Fair And Simple Taxation Supporting The Recovery Strategy (COM/2020/312 final).

<sup>8</sup> Communication From The Commission To The European Parliament, The Council, The European Economic And Social Committee And The Committee Of The Regions A Capital Markets Union For People And Businesses-New Action Plan (COM/2020/590 final).

<sup>9</sup> European Parliament resolution of 10 March 2022 with recommendations to the Commission on fair and simple taxation supporting the recovery strategy (EP follow-up to the July Commission's Action Plan and its 25 initiatives in the area of VAT, business and individual taxation) (2020/2254(INL)) (OJ C 347, 9.9.2022, p. 211–222).

<sup>10</sup> European Parliament resolution of 10 March 2022 on a European Withholding Tax framework (2021/2097(INI)).

<sup>11</sup> European Parliament resolution of 8 October 2020 on further development of the Capital Markets Union (CMU): improving access to capital market finance, in particular by SMEs, and further enabling retail investor participation (2020/2036(INI)).

Tavoitteiden saavuttamiseksi ehdotetaan tehokkaampien lähdeveromenettelyjen käyttöönottoa ja samalla tarjotaan jäsenvaltioille tarvittavat välineet veropetosten ja väärinkäytösten tehokkaaseen torjuntaan. Ehdotetuilla muutoksilla olisi myös erittäin käytännöllisiä ja hyödyllisiä vaikutuksia sijoittajille, ja ne johtaisivat sijoittajille erittäin merkittäviin kustannussäästöihin, joiden arvioidaan olevan noin 5,17 miljardia euroa vuodessa<sup>12</sup>.

## **2.2 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö**

### **2.2.1 Yleistä**

Ehdotuksessa esitetään:

1. Yhteistä eurooppalaista sähköistä asuinpaikkatodistusta (EU digital tax residence certificate - eTRC).
2. Kansallisia varmennettujen arvopaperien säilyttäjien rekistereitä (Certified Financial Intermediaries - CFI)
3. Standardoituja raportointivaatimuksia CFI:lle.
4. Jäsenvaltioille velvollisuutta joko myöntää verosopimusetuudet tuloa maksettaessa tai soveltaa nopeutettua lähdeveron palautusmenettelyä (Quick Refund) taikka soveltaa molempien menettelyjen yhdistelmää.

### **2.2.2 Yhteinen eurooppalainen sähköinen asuinpaikkatodistus (eTRC)**

Ehdotuksen mukaan kaikkien jäsenvaltioiden tulisi ottaa käyttöön sähköinen asuinpaikkatodistus eTRC. Se mahdollistaisi nopean, helpon ja turvallisen hallinnollisen prosessin EU:n veronmaksajien verotuksellisen asuinpaikan vahvistamiseksi.

Ehdotuksen mukaan eTRC:llä olisi yhdenmukainen sisältö riippumatta siitä, mikä jäsenvaltio on sen myöntänyt. Yhdenmukaisessa eTRC:ssä tunnistettaisiin pyynnön esittänyt veronvelvollinen ja vahvistettaisiin, että hänellä on verotuksellinen asuinpaikka kyseisessä jäsenvaltiossa sen kansallisen verolainsäädännön mukaisesti.

Ehdotuksen tavoitteena on luoda standardoitu eTRC, jota voidaan käyttää lähdeveromenettelyjen tehostamiseen, mutta sitä voitaisiin käyttää myös muihin tarkoituksiin. Tästä syystä ehdotus mahdollistaa tietojen lisäämisen näitä tarkoituksia varten.

Koska yksi tämän aloitteen tavoitteista on vähentää verohallintojen, sijoittajien ja rahoitusalan hallinnollista taakkaa, ehdotetaan, että eTRC kattaisi vähintään koko kalenterivuoden, jona sitä pyydetään. Jos olosuhteet vuoden lopussa eivät kuitenkaan tue vuoden aikana myönnetyn eTRC:n sisältöä, todistuksen myöntänyt jäsenvaltio ja mikä tahansa muu asianomainen jäsenvaltio voivat katsoa, että tällainen eTRC ei ole pätevä.

eTRC:n kattamaa vähimmäisaikaa (yksi kalenterivuosi) ei pitäisi tulkita siten, että se estäisi jäsenvaltioita myöntämästä eTRC:tä pidemmällä kattavuudella riippuen verotuksellisen kotipaikan käsitteestä ja kunkin jäsenvaltion sisäisestä päätöksestä. Jäsenvaltioiden on tunnustettava toisen jäsenvaltion myöntämä eTRC riittävänä todisteena verovelvollisen asumisesta kyseisessä

---

<sup>12</sup> Katso tämän ehdotuksen liitteenä oleva vaikutusanalyysi.

toisessa jäsenvaltiossa niin kauan kuin todistuksen myöntänyt jäsenvaltio pitää tällaista eTRC:tä edelleen pätevänä.

Jäsenvaltioiden olisi annettava eTRC-todistus yhden päivän kuluessa siitä, kun niille on toimitettu riittävät tiedot edellyttäen, ettei viivästystä oikeuttavia poikkeuksellisia olosuhteita esiinny. Tapauksissa, joissa yhden päivän aikaa ei täyty, asianomaisen jäsenvaltion olisi ilmoitettava asiasta pyynnön vastaanottaneelle osapuolelle. Yhden päivän vaatimuksen täyttämiseksi jäsenvaltioiden olisi otettava käyttöön täysin automatisoitu eTRC:n myöntämisjärjestelmä, joka mahdollistaa pyynnot verkkoportaalin kautta, ja johon veronmaksaja ja sen valtuuttamat tahot esimerkiksi eTRC:tä asiakkaan puolestaan pyytävät toimijat voivat käyttää.

eTRC suojattaisiin sähköisellä sinetillä sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla 23.7.2014 annetun asetuksen (EU) N:o 910/2014 (eIDAS-asetus)<sup>13</sup> mukaisesti. Suunniteltu menetelmä tarjoaa mahdollisuuden digitaalisesta verovelvollisen todistuksesta sekä ihmis- että koneellisesti luettavasta versiosta PDF-dokumenteilla tai vastaavissa muissa formaateissa, joita automatisoidut järjestelmät voivat käyttää.

### 2.2.3 Jäsenvaltion kansallinen rekisteri

Ehdotetun järjestelmän toimivuus edellyttäisi, että jäsenvaltiot perustavat rekisterin säilyttäjille. Lisäksi se edellyttäisi, että jäsenvaltion säilyttäjät rekisteröityvät sen jäsenvaltion rekisteriin siinä valtiossa, josta heidän asiakkaansa haluavat sovellettavaksi alennettua verokantaa. Ehdotuksessa tällaisia rekisteröityjä säilyttäjiä kutsutaan varmennetuiksi arvopapereiden säilyttäjiksi (Certified Financial Intermediaries - CFI). Ehdotuksessa on kaksi tapaa, joilla voi tulla varmennetuiksi arvopapereiden säilyttäjiksi:

– Pakollinen: (1) asetuksen (EU) N:o 575/2013<sup>14</sup> 5 artiklan 2 kappaleessa määriteltyt suuret rahoituslaitokset ja (2) asetuksen (EU) N:o 909/2014<sup>15</sup> soveltamisalaan kuuluvat arvopaperikeskukset, jotka tarjoavat lähdeveroagenttipalveluita ja joiden on siksi rekisteröidyttävä niihin jäsenvaltioihin, joissa sijaitsevat arvopapereiden liikkeeseenlaskijat, joihin heidän asiakkaansa ovat sijoittaneet.

– Vapaaehtoinen: kaikki vaatimukset täyttävät arvopapereiden säilytysketjussa toimivat yhteisöt (mukaan lukien toimijat, joilla on asuinpaikka kolmansissa valtioissa) rekisteröitymällä yhteen tai useampaan tämän direktiiviehdotuksen mukaiseen kansalliseen rekisteriin.

Niiden jäsenvaltioiden, jotka vapauttavat ulkomaille maksetun arvopapereiden tuoton lähdeverosta tai joiden kansallinen veroaste on alempi tai yhtä suuri kuin verosopimuksissa sovittu läh-

---

<sup>13</sup> Regulation (EU) No 910/2014 of the European Parliament and of the Council of 23 July 2014 on electronic identification and trust services for electronic transactions in the internal market and repealing Directive 1999/93/EC (OJ L 257, 28.8.2014, p. 73–114).

<sup>14</sup> Regulation (EU) No 575/2013 of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on prudential requirements for credit institutions and investment firms and amending Regulation (EU) No 648/2012 (OJ L 176, 27.6.2013, p. 1–337).

<sup>15</sup> Regulation (EU) No 909/2014 of the European Parliament and of the Council of 23 July 2014 on improving securities settlement in the European Union and on central securities depositories and amending Directives 98/26/EC and 2014/65/EU and Regulation (EU) No 236/2012 (OJ L 257, 28.8.2014, p. 1–72).

devaltion verokanta, ei tarvitse perustaa kansallista rekisteriä, koska niillä ei ole tarvetta myöntää alennettua verokantaa ulkomaisille sijoittajille. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltio voi lisäksi soveltaa ehdotettua mallia myös julkisesti liikkeeseen laskettujen velkakirjalainojen korkojen lähdeveroihin. Tällöin kansallista rekisteriä koskevat vaatimukset koskisivat myös tällaisia säilyttäjiä.

Säilyttäjät voidaan poistaa kansallisesta rekisteristä, jos ne eivät täytä rekisteröintivaatimuksia tai noudata sääntöjä. Lisäksi niihin voidaan esityksen mukaan kohdistaa rangaistuksia.

#### 2.2.4 Standardoidut raportointivaatimukset

Direktiiviehdotuksen tarkoituksena on auttaa torjumaan veropetoksia ja väärinkäytöksiä lähdeverotuksessa. Säilytysketjun läpinäkyvyyden lisääminen palvelee näitä kahta tavoitetta. Lähdejäsenvaltio voi sen avulla saada tarvittavat tiedot oikean lähdeverokannan soveltamiseen ja arvioida, onko väärinkäytösten vastaisia sääntöjä sovellettava.

Yhteisen raportointistandardin luominen EU:ssa säästäisi lisäksi verohallintojen, säilyttäjien ja sijoittajien kuluja ja hallinnollista taakkaa. Samalla se mahdollistaisi nopeammat ja turvallisemmat lähdeveromenettelyt.

Direktiiviehdotus ei sulje pois mahdollisuutta, että varmennettu arvopaperien säilyttäjä ulkoistaa raportointivelvollisuuden toiselle säilytysketjussa olevalle varmennetulle arvopaperien säilyttäjälle, mutta kyseinen säilyttäjä on edelleen vastuussa tällaisesta raportoinnista ja sen oikeellisuudesta. Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä olisi seurauksena sanktio.

Kansalliseen rekisteriin rekisteröidyn varmennetun arvopaperien säilyttäjän olisi raportoitava asiakkaittensa tiedot tulon lähdevaltion verohallinnolle tai sen nimeämällä veroagentille. Raportin vastaanottajalla eli joko tulon lähdevaltion verohallinnolla tai lähdeveroagentilla olisi siten tarvittavat tiedot maksutapahtuman rahoitusketjun rekonstruoimiseksi sijoittajasta arvopaperin liikkeeseenlaskijaan. Tällöin verohallinto pystyy yksilöimään lopullisen sijoittajan ja sen saaman tulon maksamisen sekä siitä mahdollisesti perityn lähdeveron. Verohallinnolle raportoitujen tietojen avulla se voi varmistaa lopullisen tulonsaajan henkilötiedot ja hänen mahdollisen oikeuden alennettuun verokantaan. Näin kaksinkertaisen lähdeveron palauttamispetoksen riski pienenee ja verohallintojen kyky tunnistaa ja torjua muita väärinkäytöksiä ja petollisia käytäntöjä paranee.

Liitteessä II ehdotetaan kahta raportointivaatimusta, joiden tarkoituksena on auttaa torjumaan lähdeverojen väärinkäytöksiä. Ehdotuksen mukaan varmennetun arvopaperien säilyttäjän on annettava tiedot (i) kohde-etuutena olevien arvopapereiden säilytysajasta ja (ii) tiedot arvopapereihin liittyvistä rahoitusjärjestelyistä.

Ensimmäisessä kohdassa annetaan tieto siitä, onko kohde-etuutena olevat arvopaperit ostettu kahden päivän sisällä ennen osingon irtoamispäivää. Tavoitteena on estää saman perityn lähdeveron useita palautusvaatimuksia. Tämä kohdistuisi estämään Cum/Ex-tyyppisiä järjestelyjä.

Toisessa kohdassa edellytetään, että varmennettu arvopaperien säilyttäjä ilmoittaa tiedossaan olevat kohde-etuutena oleviin arvopapereihin liittyvät rahoitusjärjestelyt, joita ei ole suljettu tai muuten irtisanottu ennen osingon irtoamispäivää. Yleensä säilyttäjällä on vähintään tiedot siitä, millaisen saannon kautta säilytetyt arvopaperit on hankittu tai kohdistuuko niihin esimerkiksi lyhyeksi myynnistä johtuvia rajoituksia. Tietojen tavoitteena on auttaa verohallintoa havaitsemaan mahdolliset väärinkäytökset.

Rahoitusjärjestelyt voivat olla esimerkiksi takaisinostosopimuksia (repo) tai arvopapereiden lainauksia, mutta myös johdannaistuotteita, kuten yhden osakkeen futuureja. Takaisinostosopimus sisältää arvopapereiden myynnin tiettyyn hintaan sitoutumalla ostamaan takaisin samat tai samankaltaiset arvopaperit kiinteään hintaan tiettyinä päivinä lähitulevaisuudessa. Arvopapereiden lainaaminen tarkoittaa arvopaperin omistusoikeuden siirtoa vastineeksi vakuudesta, yleensä toisesta arvopaperista, sillä ehdolla, että kyseisen arvopaperin tai vastaavien arvopapereiden omistusoikeus palautuu alkuperäiselle omistajalle tiettyinä tulevana päivinä. Määritelmä on jätetty avoimeksi, jotta se voisi sisältää mahdollisimman laajasti erilaisia järjestelyjä.

Koska edellä kuvattuja veronkiertojärjestelyjä on käytetty vain osingonmaksun yhteydessä, ei kyseisiä selvityksiä esitetä raportoitavaksi joukkovelkakirjalainojen koronmaksun yhteydessä. Samaa lähestymistapaa noudatetaan maksettaessa osinkoja erittäin pienissä määrissä silloin, kun niitä pidetään matala riskisinä tapauksina. Tällöin ne eivät siten oikeuta säilyttäjäille asetettavaa hallinnollista taakkaa. Tämä ei kuitenkaan estä jäsenvaltioita soveltamasta asianmukaisia seurauksia, jos ne todella havaitsevat väärinkäytön myös rahamääräisesti vähäisissä tapauksissa.

Raportoinnin olisi tarkoitus tapahtua Suomen jo soveltamalla OECD:n kehittämällä standardoidulla XML-skeemalla suoraan säilyttäjältä lähdevaltion verohallinnolle tai mahdollisesti lähdeveroagentille.

Ehdotuksen mukaan raportointi olisi tehtävä viimeistään 25 päivän kuluttua täsmäytyspäivästä. Raportointi tulee tehdä mahdollisimman pian täsmäytyspäivän jälkeen. Jos täsmäytyspäivänä on avoimia selvitystoimeksiantoja, kyseiset liiketoimet on raportoitava mahdollisimman pian selvityksen jälkeen. Käytännössä kaikki positiot selvitetään normaalisti 10–15 päivän kuluessa täsmäytyspäivästä.

## 2.2.5 Verosopimusetuuksien myöntäminen

Ehdotuksessa on kaksi menettelyä, joilla jäsenvaltio voi myöntää alennetun lähdeverokannan: (a) verosopimusetuudet tuloa maksettaessa (Benefits at Source -system) ja b) nopea palautusmenettely (Quick Refund).

Kun verosopimusetuudet annetaan tuloa maksettaessa, lähdeveroagentti soveltaa alennettua verokantaa välittäessään tulon ketjua pitkin tulon saajalle. Suomessa veroagenttina toimii liikkeenlaskija eli esimerkiksi osinkoa jakava yhtiö (jonka puolesta käytännössä toimii tilinhoitaja-pankki).

Palautusmenettelyssä lähdevero peritään lähdevaltiossa sovelletun verokannan mukaan, mutta sijoittaja voi hakemuksella saada verosopimusetuudet eli ylimenevän osan peritystä verosta takaisin. Ehdotuksen mukaisessa nopeassa palautusmenettelyssä ylimääräinen vero tulisi palauttaa määräajassa, joka olisi enintään 25 päivää hakemuksen tekemisestä tai siitä päivästä, jolloin vaadittu raportointi on tehty, riippuen siitä kumpi päivistä on jälkimmäinen.

Kukin jäsenvaltio voisi itse päättää, kumpaa menettelyä se soveltaisi vai sovelletaanko molempia menettelyjä. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin varmistettava, että vähintään toinen kahdesta menettelystä on kaikkien sijoittajien saatavilla ja tosiasiallisesti käytettävissä. Jäsenvaltiot voivat myös päättää, että ne mahdollistavat verosopimusetuudet tuloa maksettaessa vain riskittömille sijoittajille, kun taas muut sijoittajat voivat pyytää vain nopean palautusmenettelyn soveltamista.

Sijoittajien asuinpaikkaa koskevana selvityksenä jäsenvaltioiden olisi turvauduttava ensisijaisesti ehdotettuun sähköiseen asuinpaikkatodistukseen eTRC:hen tai muuhun asianmukaiseen selvitykseen verotuksellisesta asuinpaikasta EU:n ulkopuolisessa valtiossa.

Direktiiviehdotuksen tärkein tavoite on estää väärinkäytöksiä ja veropetoksia erityisesti Cum/Ex- ja Cum/Cum-järjestelmiä käyttäen. Jäsenvaltioiden verohallinnot, jotka haluavat enemmän aikaa tehdä lisätarkastuksia ennen alennetun verokannan soveltamista, voivat olla soveltamatta tämän ehdotuksen mukaista menettelyä joissakin erityistilanteissa. Näitä ovat erityisesti tilanteet, joissa haetaan vapautusta ja raportoidut tiedot osoittavat, että kohde-etuutena olevat arvopaperit on hankittu kaksi kalenteripäivää ennen osingon irtoamispäivää ja/tai että säilyttäjän tietojen mukaan kohde-etuutena oleviin arvopapereihin kohdistuu rahoitusjärjestelyjä, jotka ovat avoimia osingon irtoamispäivänä.

Jos tässä direktiivissä ehdotettuja menetelmiä ei sovelleta, jäsenvaltion on sovellettava tavanomaista palautusmenettelyä, jossa veronmaksaja tai sen edustaja voi pyytää palautusta verohallinnolta. Tällä direktiiviehdotuksella voidaan varmistaa, että ainakin verohallinnolle raportoitavien tietojen sisältö kattaa ehdotuksessa tarkoitetut tiedot.

## 2.2.6 Muita säännöksiä

Komissio ehdottaa myös säännöksiä viivästyskorosta, siviilioikeudellisesta vastuusta sekä seuraamuksista.

Viivästyskorkoa koskevassa ehdotuksessa jäsenvaltio, joka soveltaa nopeaa palautusmenettelyä, joutuisi maksamaan viivästyskorkoa siltä osin kuin palautusasian käsittely viivästyy.

Ehdotuksessa edellytetään, että jäsenvaltio varmistaa, että hyväksytty arvopaperien säilyttäjä voidaan saattaa siviilioikeudellisesti vastuuseen kaikesta tai osasta lähdeverojen menetyksestä, joka on jäsenvaltiolle aiheutunut, jos säilyttäjä on laiminlyönyt tahallaan tai huolimattomuudesta täyttää sille tässä ehdotuksessa asetettuja velvoitteita.

Lisäksi ehdotuksessa edellytetään, että jäsenvaltioiden tulee säätää direktiiviehdotuksen mukaisesti annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista (penalties) ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön. Näiden seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

## 2.3 Säännösten voimaantulo

Direktiiviehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden olisi saatettava direktiivin edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan 31.12.2026 mennessä. Ehdotettuja säännöksiä sovellettaisiin vuoden 2027 alusta lukien.

## 3 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteisiin

### 3.1 Oikeusperusta

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 115 artikla on oikeusperusta lainsäädäntöaloitteille välittömän verotuksen alalla. Vaikka 115 artiklassa ei viitata suoraan välittömään verotukseen, siinä viitataan direktiiveihin kansallisten lakien lähentämisestä, sillä ne vaikuttavat suoraan sisämarkkinoiden toteuttamiseen ja toimintaan. Jotta tämä edellytys täyttyy,

välitöntä verotusta koskevalla EU:n lainsäädäntöehdotuksella on pyrittävä korjaamaan epäjohtamismukaisuuksia sisämarkkinoiden toiminnassa. Tästä seuraa, että SEUT-sopimuksen 115 artiklan mukaan direktiivit ovat asianmukainen oikeudellinen väline EU:ssa välittömän verotuksen alalla.

SEUT-sopimuksen 288 artiklan perusteella direktiivit sitovat jäsenvaltioita saavutettavan tuloksen suhteen, mutta jättävät muodon ja menetelmän valinnan kansallisille viranomaisille.

Ehdotuksessa esitetään uusia sääntöjä, jotka koskevat lähdevaltion soveltamaa menettelyä perittäessä lähdeveroa rajat ylittävistä sijoituksista. Kyse on nimenomaisesti veroprosessista ja sijoittajaa koskevien tietojen saamisesta, ei verotuksesta. Jäsenvaltiot ovat verosopimuksissaan usein sitoutuneet kansallista veroa alempaan verokantaan. Alennetun verokannan soveltaminen on edelle esitetyllä tavalla ongelmallista kaikille osapuolille. Esitetyt säännökset lisäävät läpinäkyvyyttä rajat ylittävissä sijoittamisessa käytettyihin säilytysketjuihin velvoittamalla säilytysketjussa olevia säilyttäjiä raportoimaan lähdevaltioon käytössään olevat tiedot tuotonmaksuista ja sijoittajaa lähinnä olevaa säilyttäjää raportoimaan loppusääjätiedot lähdevaltioon. Raportointivelvollisuus vähentää riskiä veropetoksista ja edesauttaa sijoittajia saamaan verosopimuksen mukaiset etuudet aiempaa nopeammin.

Yhtenäinen raportointimalli ja muut yhtenäiset prosessit EU:n alueelle voidaan käytännössä saada aikaiseksi vain yhdenmukaisella lähestymistavalla SEUT-sopimuksen 115 artiklan mukaisesti. Valtioneuvosto pitää komission ehdotusta oikeusperustan näkökulmasta perusteltuna.

### **3.2 Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Ehdotus on SEUT-sopimuksen 5 artiklassa määrätyn toissijaisuusperiaatteen mukainen. Kyseisen sopimuksen määräyksen mukaan toimia on toteutettava EU:n tasolla vain, jos jäsenvaltiot eivät voi yksin saavuttaa suunniteltuja tavoitteita riittävällä tavalla, vaan ne voidaan ehdotetun toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa vain EU:n tasoisilla toimilla.

Rajat ylittävien sijoitusten ongelmallisuus johtuu pääasiassa siitä, että jäsenvaltioissa sovelletaan erilaisia järjestelmiä perittäessä lähdeveroa osingoista tai koroista ja myönnettäessä verosopimusetuuksia. Lisäksi säilytysketjun läpinäkyvyyden puute altistaa kaikki menettelyt veropetoksille. Lähdeveromenettelyjen hajanaisuus EU:ssa aiheuttaa sijoittajille, säilyttäjäille ja verohallinnoille korkeita hallinnollisia kustannuksia. Asian vallitseva rajat ylittävä luonne edellyttää EU:n tason toimia hallinnollisten menettelyjen yksinkertaistamiseksi ja sääntöjen noudattamisesta aiheutuvien kustannusten vähentämiseksi.

Ehdotetut toimet on hyvin laajasti jo toteutettu Suomen lainsäädännössä, joten estettä ei ole sille, että ne toteutettaisiin vain yksittäisen jäsenvaltion tasolla. Suurin etu hallinnollisten kulu-  
jen pienentämisessä, läpinäkyvyyden lisäämisessä sekä markkinoiden toimivuudessa saadaan nimenomaisesti yhdenmukaistamalla lähdeverotuksen prosesseja rajat ylittävien sijoitusten verotuksessa. Nämä tavoitteet voidaan saavuttaa riittävällä tavalla vain EU:n tasoisilla toimilla, joilla varmistetaan tehokkaat ja tasapuoliset toimintaedellytykset sekä kansallisille että ulkomaisille sijoittajille sekä kotimaisille ja ulkomaisille säilyttäjäille. Valtioneuvosto pitää komission ehdotusta toissijaisuusperiaatteen näkökulmasta perusteltuna.

### **3.3 Suhteellisuusperiaate**

Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti unionin toiminnan sisältö ja muoto eivät saa ylittää sitä, mikä on tarpeen perussopimusten mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ehdotuksessa ei edellytetä täydellistä yhdenmukaistamista, vaan siinä esitetään yhteisiä piirteitä, jotka parantaisivat jäsenvaltioiden lähdeverojärjestelmiä ja vahvistaisivat niitä petoksia ja väärinkäyttöä vastaan.

Yhteisen sähköisen asuinvaltiotodistuksen (eTRC) käyttöönotto hyödyttäisi sijoittajia, säilyttäjiä ja verohallintoja. Nykyinen pirstoutunut ja osittain paperipohjainen järjestelmä korvattaisiin täysin digitaalisella järjestelmällä. Tämä lisäisi hallinnollisten prosessien digitalisointia jäsenvaltioissa. Samalla se antaisi säilyttäjille mahdollisuuden parantaa omia prosessejaan ja tehokkuutta kaikkien toimijoiden osalta.

Yhteinen EU:n laajuinen raportointistandardi vähentäisi rajojen yli toimivien säilyttäjien sääntöjen noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia, koska he voisivat käyttää samaa raportointistandardia koko EU:ssa erilaisten raportointivaatimusten sijasta.

Lisäksi tätä hallinnollista taakkaa olisi arvioitava suhteessa aloitteisiin, jotka on äskettäin hyväksytty tai ilmoitettu joissakin jäsenvaltioissa vastauksena viimeaikaisiin veropetoskandaleihin ja lähdeveromenettelyjen väärinkäytöksiin. Näillä aloitteilla on otettu käyttöön uusia ja laajoja raportointivaatimuksia säilyttäjille.

Ehdotetut toimenpiteet eivät siten ylitä sitä, mikä on tarpeen esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Valtioneuvosto pitää komission ehdotusta suhteellisuusperiaatteen näkökulmasta perusteltuna.

### **3.4 Toimintatavan valinta**

Ehdotuksen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 115 artikla. Siinä määrätään nimenomaisesti, että tämän alan lainsäädäntö annetaan direktiiveinä. Mikään muu säädöstyyppe ei näin ollen tule kyseeseen, kun säädetään verotusta koskevista sitovista säännöistä. Valtioneuvosto pitää komission ehdotusta valitusta toimintatavasta perusteltuna.

## **4 Ehdotuksen vaikutukset**

### **4.1 Komission vaikutusarvio toimintavaihtoehtoista**

Komissio on tehnyt ehdotuksen eri vaihtoehtoista vaikutustenarvioinnin.

### **4.2 Vaikutukset Suomen lainsäädäntöön**

Direktiiviehdotuksen hyväksyminen edellyttäisi kansallista lainsäädäntöä direktiivin voimaansaatamiseksi. Direktiivin säännökset olisi implementoitava verotuksen menettelyjä koskevaan lainsäädäntöön ja erityisesti lähdeverotusta koskevaan lainsäädäntöön. Lähtökohtaisesti näistä menettelyistä, pois lukien sähköinen asuinpaikkatodistus, on jo laajasti säädetty Suomessa lailla.

Jatkokäsittelyssä on täsmennettävä ehdotusta ja arvioitava tarkemmin ehdotettuja toimia suhteessa Suomen kokemuksiin ja paljonko on aiheellista poiketa Suomessa jo käytössä olevista prosesseista.

### **4.3 Hyödyt**

Ehdotus toisi sijoittajille kustannussäästöjä, joiden arvioidaan olevan noin 5,17 miljardia euroa vuodessa, josta 730 miljoonaa euroa vuodessa liittyy paperityön vähenemiseen (409 miljoonaa

euroa EU-sijoittajien osalta). Tämä johtuu siitä, että sijoittajille aiheutuisi vähemmän hallinnollisia kustannuksia, kaksinkertainen verotus vähenisi ja palautetuista veroista saadut varat voitaisiin sijoittaa aiempaa nopeammin. Aloite kohdistuisi siis rakenteelliseen, pitkään jatkuneeseen rajat ylittävien investointien esteeseen ja auttaisi EU:ssa toimivia yrityksiä hankkimaan pääomaa laajemmalta sijoittajajoukolta, mikä on CMU:n keskeisiä tavoitteita.

Vaikka säilyttäjäille aiheutuisi lyhyellä aikavälillä merkittäviä kustannuksia uuden direktiivin noudattamiseksi tarvittavien järjestelmien käyttöönotosta, niiden odotetaan hyötyvän pitkällä aikavälillä kustannussäästöistä (arviolta noin 13,5 miljoonaa euroa vuodessa), jotka johtuvat yksinkertaistetuista menettelyistä, erityisesti joidenkin osien digitalisoinnin ansiosta, kuten eTRC:n käyttö tai massahakemukset.

Lisäksi verohallinnoilla on tulevaisuudessa nykyistä paremmat valmiudet torjua väärinkäytöksiä verotuksessa, millä pitäisi olla myönteinen vaikutus verotuloihin. Tämän aloitteen odotetaan vaikuttavan positiivisesti BKT:hen 0,025 prosentin vaihteluvälillä.

Esitys parantaisi myös suomalaisten sijoittajien mahdollisuutta saada verosopimusten mukaiset edut rajat ylittävissä sijoituksissaan.

#### **4.4 Kustannukset ja hallinnollinen taakka**

##### **4.4.1 Komission arvio**

Säilyttäjäille aiheutuisi toteuttamiskuluja 75,9 miljoonaa euroa ja vuosittaisia kuluja 13 miljoonaa euroa. Verohallinnoille tulisi IT-kehityskuluja eTRC:n käyttöönotosta (arviolta 4,9–54 miljoonaa euroa kehityskuluja ja 0,97–10,8 miljoonaa euroa vuosittaisia kuluja) ja tiedon vastaanottamiseen tarvittavista raportointijärjestelmistä (arviolta 18,2 miljoonan euron kertakuluja ja 3,5 miljoonan euron vuosikuluja). Lopuksi, koska kaksinkertaisen verotuksen tapaukset vähenisivät, jäsenvaltioiden verotulot vähenisivät arviolta 2,2 miljardilla eurolla.

##### **4.4.2 Verohallinnon ja kotimaisen toimialan hallinnollinen taakka**

Komission ehdotus on saanut huomattavasti vaikutteita Suomen soveltamasta TRACE-mallista eikä sen siten odoteta aiheuttavan olennaisia muutoksia Suomen soveltamaan menettelyyn muutoin kuin sähköisen asuinpaikkatodistuksen osalta. Suomen osalta Verohallinto tulee myöhemmin tekemään oman arvionsa uuden menettelyn käyttöön otosta.

Ehdotettu raportointimenettelyn samankaltaisuus Suomen soveltaman mallin kanssa johtaa siihen, että sen ei odoteta aiheuttavan olennaisia lisäkustannuksia Suomelle. Ehdotettu sähköisen kotipaikkatodistuksen käyttöönotto tulisi aiheuttamaan kustannuksia, joista Verohallinto tulee esittämään oman arvionsa. Suomalaisten osakkeiden säilytysketjussa oleville Suomessa rekisteröityneille säilyttäjäille ei myöskään pitäisi tulla olennaisia uusia kustannuksia, koska ne voivat hyvin pitkälti toimia kuten ovat aiemminkin toimineet. Lisäksi voidaan todeta, että ne voisivat jatkossa monistaa suomalaisiin osakkeisiin sovellettuja prosessejaan muihin eurooppalaisiin osakkeisiin.

Komission arviot verohallinnoille tulevista kuluista eivät siten todennäköisesti vastaa tilannetta Suomessa, koska Suomi on jo käytännössä tehnyt säilyttäjien rekisteröinnistä ja raporttien vastaanottamisesta aiheutuvat investoinnit tietotekniikkaan. Suomen soveltama malli toimii hyvin, eikä Suomi tulisi saamaan välittömästi olennaista hyötyä ehdotuksen käyttöönotosta. Välillisesti ehdotuksen käyttöönotto lisäisi Suomeen rekisteröityneiden säilyttäjien määrää entisestään.

Suomen säilyttäjärekisteriin oli vuonna 2022 rekisteröitynyt 102 säilyttäjää. Näistä 10 oli suomalaisia ja 92 oli ulkomaisia. Suomi tulisi saamaan aiempaa enemmän ja kattavammin loppusaajatietoja ja tietojen oikeellisuus paranisi, koska vastaavia tietoja tultaisiin toimittamaan myös muihin jäsenvaltioihin.

## **5 Ehdotuksen suhde perusoikeuksiin**

Komissio toteaa, että perusoikeudet, erityisesti yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR) mukaiset henkilötietojen suojaa koskevat vaatimukset, turvataan. Henkilötietoja käsiteltäisiin vain sen varmistamiseksi, että verovelvolliseen sovelletaan oikeaa lähdeveroprosenttia sekä veropetosten että väärinkäytösten riskin vähentämiseksi. Henkilötietoja siirretään vain sellaisten tahojen välillä, jotka osallistuvat tämän direktiivin mukaisiin lähdeveromenettelyihin. Siirrettävien henkilötietojen määrä rajoitetaan GDPR-vaatimusten mukaisesti siihen, mikä on tarpeen puutteellisen raportoinnin, ilmoittamatta jättämisen tai veropetosten tai väärinkäytösten havaitsemiseksi. Henkilötietoja säilytetään vain niin kauan kuin on tarpeen tätä tarkoitusta varten.

Tämä aloite ei vaikuta tasa-arvoon, sukupuolten tasa-arvo mukaan lukien.

Ehdotus ei ole ristiriidassa Suomen perustuslain tai Suomea velvoittavien kansainvälisten ihmisoikeusinstrumenttien kanssa. Ehdotus täyttää unionin tietosuojalainsäädännössä asetetut vaatimukset henkilötietojen suojalle ja valvonnalle.

## **6 Ahvenanmaan toimivalta**

Asia ei kuulu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

## **7 Ehdotuksen kansallinen käsittely ja käsittely Euroopan unionissa**

Muistiolounnos direktiiviehdotuksesta on ollut 14.–21.7.2023 kirjallisessa menettelyssä EU-asioiden komitean alaisessa jaostossa EU9 (Verot).

Ehdotus esiteltiin 3.7.2023 korkean tason verotyöryhmässä ja 12.7.2023 neuvoston välittömän verotuksen työryhmässä.

Euroopan parlamentin talous- ja raha-asiainvaliokunta sekä Euroopan talous- ja sosiaalikomitea eivät ole vielä antaneet asiassa lausuntojaan.

## **8 Valtioneuvoston kanta**

Valtioneuvosto kannattaa tavoitetta parantaa lähdeveromenettelyjen toimivuutta ja luotettavuutta. Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti ehdotukseen lähdeveromenettelyjen lähentämisestä unionin alueella ja kannattaa verosopimusetuuksien myöntämiseen liittyvien prosessien standardisoimista.

Valtioneuvosto näkee, että pyrkimys lisätä arvopapereiden säilytysketjujen läpinäkyvyyttä rajat ylittävissä investoinneissa tehostaa jäsenvaltioiden kykyä havaita ja torjua lähdeverotuksessa veropetoksia, verovilppiä ja veronkiertoa. Samalla ehdotus tukee rajat ylittävien investointien tekemistä unionin alueella.

Valtioneuvosto tukee myös verohallintojen toiminnan digitalisoinnin kehittämistä ja pitää hyödyllisenä sähköisen asuinpaikkatodistuksen käyttöönottoa.

Valtioneuvosto kannattaa lähtökohtaisesti ehdotusta, mutta katsoo, että siinä on useita ehdotuksen käytännön soveltamiseen liittyviä teknisiä yksityiskohtia, joita on syytä vielä selvittää tarkemmin.